

Käyrälehtirahkasammal

Lockvitmossa

Sphagnum contortum

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Käyrälehtirahkasammal on pieninä kasvustoina tai yksittäisinä versoina kasvava lehtisammal. Sen väri voi vaihdella kellanvihreästä kullanuskeaan, hyvässä valossa kasvaneet versot ovat tavallisesti kalpean oranssinruskeita. Päältä päin katsottuna käyrälehtirahkasammalen haarat ovat kaarevia ja lehdet hieman ulospäin sirottavia. Varsi on yläosasta kalpean vihertävä ja alemmaa ruskea. Haaralehdet ovat soikeat, kuppimaiset ja kärjestään kaarevat, varsilehdet ovat haaralehtiä pienemmät ja kielimäiset. Käyrälehtirahkasammal muistuttaa keräpäärahkasammalta (*Sphagnum subsecundum*), jolla myös on kaarevat latvushaarat, mutta jonka varsi on yleensä selkeästi tumma. Määrittäminen vaatii mikroskooppisen varmuuden.

Elinympäristö ja levinneisyys

Käyrälehtirahkasammal vaatii ravinteisen kasvupaikan. Sammal kasvaa letoilla, lettoniityillä, lähdesoistumissa, lähteisissä lettokorvissa- ja rämeillä, väli- ja rimpipinnoilla. Lajia esiintyy Koko maassa lettoseuduilla paikoittaisena, muualla harvinaisena.

Nykytila ja uhkatekijät

Käyrälehtirahkasammalle sopivat elinympäristöt ovat vähentyneet soiden ojitusten ja vesirakentamisen takia. Lisäksi lajia uhkaavat rakentaminen, avoimien alueiden sulkeutuminen ja kemialliset haittavaikutukset. Kolmannes käyrälehtirahkasammalen nykyisistä tunnetuista kasvupaikoista on suojelun ulkopuolella.

Hoitosuositukset

Käyrälehtirahkasammalen kasvupaikka ja sen lähiympäristö tulisi jättää ojitusten ja muiden kasvupaikan vesitalouteen kuivattavasti vaikuttavien toimien ulkopuolelle. Kunnostus- ojituksista olisi syytä pidättäytyä. Monet käyrälehtirahkasammalen kasvupaikoista ovat metsälain arvokkaita elinympäristöjä (letot Lapin läänin eteläpuolella, rehevät korvet, lähteiden välittömät lähiympäristöt), joiden ominaispiirteiden muuttaminen on kielletty. Monet käyrälehtisammalen kasvupaikoista saattaisivat olla METSO-ohjelmaan sopivia kohteita (puustoiset suot ja soiden reunat).

Lähteet

- Atherton, I., Bosanquet, S. & Lawley, M. (toim.) 2010. Mosses and Liverworts of Britain and Ireland – a field guide. British Bryological Society. 856 s. Verkkojulkaisuna: <http://www.bbsfieldguide.org.uk/> [Vii-tattu 11.11.2011.]
- Daniels, R. E. & Eddy, A. 1985. Handbook of European Sphagna. Institute of Terrestrial Ecology.
- Eurola, S., Bendiksen, K. & Rönkä, A. 1990: Suokasviopas. – Oulanka Reports 9:1–205.
- Laine, J., Harju, P., Timonen, T. Laine, A., Tuittila, E.-S., Minkkinen, K. & Vasander, H. 2009: The intricate Beauty of Sphagnum Mosses – a Finnish Guide to Identification. – University of Helsinki Department of Forest Ecology Publications 39:1-190.
- Ulvinen, T., Syrjänen, K. & Anttila, S. (toim.) 2002. Suomen Sammalet – levinneisyys, ekologia, uhanalaisuus. Suomen ympäristö 560. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 354 s. Verkkojulkaisuna: <http://hdl.handle.net/10138/40617>

Kuva: Jouko Rikkinen